

Forn d'oli de ginebre

Prats de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector nord-est del terme municipal
Emplaçament A 1800 metres per corriol i pista forestal de la carretera BP-4653, punt quilomètric 2'400.

Coordenades:

Latitud: 42.01889
Longitud: 2.03622
UTM Est (X): 420205
UTM Nord (Y): 4652323

Classificació

Número de fitxa 08171-164
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: El forn es troba habitualment tapat per terra, com a mesura de protecció dels propietaris, fet que ha permès una molt bona conservació.

Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 003A00005
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dv., 16/02/2007 - 01:00

Descripció

El forn d'oli de ginebre està situat a l'anomenat clot dels Bovers, al nord-oest de la masia del Marçal, prop del terme municipal de Lluçà.

Es tracta d'un forn d'oli de ginebre excavat a la roca, en una zona boscosa sobre la qual hi ha una petita esplanada força àrida on s'observen alguns exemplars de ginebre especialment grans. El forn està format per una incisió rodona a la roca, sobre la que s'hi havia d'adaptar un recipient tancat (normalment s'utilitzaven les bombones de carbur), una regata picada a la roca que surt de la rodona i que finalment comunica amb un forat ovalat picat a la roca on es recollia l'oli un cop havia recorregut la regata. Aquest tipus de forn d'oli necessitava ser cobert, en part, amb argila i lloses, ja que s'havia d'evitar que el foc consumís l'oli, i això s'aconseguia tapant tant el recipient on es cremava el ginebre com la regata per on transcorria la resina.

Història

Els forns d'oli de ginebre, tal com indica el nom, serveixen per obtenir oli de ginebre, que és bàsicament l'extracte de la resina obtingut de la combustió del ginebre blanc en un espai tancat. Els troncs i arrels de ginebre blanc eren recol·lectats durant l'any i dipositats en una balma per permetre que s'anessin eixugant però conservant sempre una mica d'humitat.

Els forns són unes construccions de petites dimensions, de planta més o menys circular, excavades sobre una roca natural en forma de cubeta i amb una coberta en cúpula. Els forns més senzills no estaven coberts per cap estructura de pedra i eren tapats de forma rudimentària per algun element que es tingués a l'abast, com un bidó, argila, lloses...

Els troncs de ginebre eren introduïts a pressió en un espai tancat i s'hi prenia foc. Aquests troncs desprenien una substància que sortia per un orifici i era conduïda a través d'una regatera picada a la roca, que es tapava amb argila i lloses, fins a una pica exterior, una petita cavitat circular picada a la pedra que permetia recollir l'oli a cullerades o bé un petit salt on es podia posar qualsevol estri per a recollir l'oli. Després d'un procés senzill de purificació, s'obtenia l'oli de ginebre.

L'oli de ginebre era un remei antigament força utilitzat pel seu poder desinfectant. S'usava per guarir mals de panxa, mals de queixal i, especialment, com a desinfectant en les ferides del bestiar.

